

MANIFESTA

Persbericht

19 oktober 2026

Persbericht

Amsterdam, maandag 19 oktober 2026

Manifesta-directeur Hedwig Fijen treedt na 33 jaar terug

Hedwig Fijen (1961), de Nederlandse directeur van Manifesta, neemt afscheid van de Europese nomadische biënnale die zij mede heeft opgericht en ruim drie decennia lang heeft geleid, in een periode van ingrijpende politieke, maatschappelijke en culturele veranderingen. Haar vertrek markeert een bijzonder moment in de geschiedenis van een van Europa's meest experimentele culturele platforms.

Waar haal je de moed vandaan om vanuit het niets een internationale biënnale op te richten? Deze vraag werd haar jarenlang gesteld. En niet zomaar een biënnale, maar een internationaal evenement dat elke twee jaar naar een andere Europese stad verhuist, vaak naar plekken waar geopolitieke spanningen nooit ver weg zijn.

Toen kunsthistorica Hedwig Fijen werd gevraagd dit ambitieuze initiatief te ontwikkelen, dat in 1991 door acht Europese landen in gang was gezet, werkte zij als curator bij de Rijksdienst Beeldende Kunst in Den Haag. Aanvankelijk sloeg zij het aanbod af, maar uiteindelijk ging zij de uitdaging aan, zonder de omvang en impact ervan op dat moment te kunnen overzien.

Wat begon als een experiment, groeide uit tot de inmiddels legendarische nomadische biënnale Manifesta, die in 2026 haar dertigjarig bestaan vierde met de zestiende editie in het Duitse Ruhrgebied. Onder de titel *This is not a church* vond deze editie plaats in twaalf na-oorlogse kerkgebouwen verspreid over vier steden.

“Hedwig Fijen heeft voortdurend moeten vechten om publieke en private financiering te vinden om het voortbestaan van de organisatie veilig te stellen en haar zestien opeenvolgende tentoonstellingen te kunnen realiseren. Daarbij baande zij een weg door de complexe structuren van lokale besturen, die zij zoals altijd met verve voorzat, terwijl ze werd geconfronteerd met een grote verscheidenheid aan politieke en bureaucratische procedures [...] Uiteindelijk is Hedwig Fijen zestien keer de virtuoze schepper en bezielende dirigent geweest van het Grote Manifesta Orkest. Zonder zich te laten afleiden door de vele bijgeluiden en de kakofonie om haar heen, wist zij telkens opnieuw op overtuigende wijze diepzinnige muziek voor de toekomst ten gehore te brengen. Bravo, Maestro!”

Gijs van Tuyl, former Head of National and International Exhibitions at the Netherlands Office for Fine Arts (Rijksdienst Beeldende Kunst) and former Director of the Stedelijk Museum Amsterdam

MANIFESTA

Fijen heeft Manifesta in 30 jaar vormgegeven tot wat het nu is en keer op keer opnieuw uitgevonden. Zij loodste dit complexe culturele initiatief door enkele van de meest turbulente politieke periodes in Europa. Van de val van het Communisme en het einde van de Koude Oorlog tot de veranderende wereldorde van vandaag en de terugkeer van een al vier jaar durende oorlog op het Europese continent: zij zorgde ervoor dat iedere editie zich kritisch verhiel tot Europa's specifieke lokale geschiedenissen, mondiale spanningen en kwesties die speelden in iedere gaststad.

Onder haar leiding heeft Manifesta haar model voortdurend ter discussie gesteld en verder ontwikkeld. Daarbij werden steeds nieuwe mogelijkheden geïntroduceerd om cultuur als instrument voor transformatie in te zetten. Collectief curatorschap, stedelijke toekomstvisies, burgerinitiatieven en alternatieve vormen van cultuurbemiddeling zijn inmiddels allemaal onderdeel geworden van het vocabulaire van de biënnale.

Voor haar werk ontving Fijen in 2018 de European Cultural Management Prize en bereikte zij de 35e plaats in de Top 100 van invloedrijkste personen in de kunstwereld van het Duitse *Monopol*. Haar gedurfde leiderschap en de introductie van alternatieve samenwerkingsmodellen droegen bij aan de ontwikkeling van een omvangrijk Europees netwerk van duizenden opkomende kunstenaars, jonge professionals en culturele producenten in meer dan twaalf landen.

Deze bereidheid om risico's te nemen, complexe geschiedenissen onder ogen te zien en na te denken wat culturele samenwerking in Europa betekent, daarin heeft Manifesta zich onderscheiden van andere biënnales. Voor veel kunstenaars en culturele professionals die inmiddels internationaal naam hebben gemaakt, bood Manifesta het eerste belangrijke internationale podium.

“Hedwig Fijen heeft laten zien dat kunst mensen kan helpen de waarheid te verdragen, ook als die pijn doet. Nietzsche schreef dat we kunst hebben om niet aan de waarheid ten onder te gaan, en zij heeft die gedachte in twaalf steden tot een praktijk gemaakt. Dat lukte door haar visie en haar doorzettingsvermogen, door haar vermogen om te blijven bouwen waar anderen zouden afhaken, en door haar oog voor wat mensen met elkaar verbindt en haar gave om anderen te inspireren. Emilia van Lynden, Catherine Nichols en wij als Raad van Toezicht bouwen met trots voort op deze nalatenschap.”

Bercan Günel, voorzitter van de International Foundation Manifesta en Managing Partner of NGL

“Manifesta is in 33 jaar tijd uitgegroeid tot iets wat lijkt op een glas dat nooit leegraakt – voortdurend opnieuw gevuld met frisse ideeën, uitdagingen en verrassingen. En dat is voor een groot deel te danken aan de creativiteit, moed, vastberadenheid en doelgerichtheid van Hedwig Fijen.”

Henry Meyric Hughes, voormalig directeur van de Hayward Gallery in Londen en eerste voorzitter van de Raad van Toezicht van de International Foundation Manifesta

Na haar vertrek zal Hedwig Fijen de komende maanden terugblikken op het ontstaan en de ontwikkeling van Manifesta; als Europees initiatief en de rol die cultuur kan spelen in een snel veranderend Europa. Daarbij is zij van plan haar ervaringen met Manifesta in 12 Europese steden op schrift te stellen om zo een kijkje achter de schermen te geven.

MANIFESTA

Noot voor de redactie

Over Manifesta: manifesta.org

Volg ons hier:

Instagram, [Facebook](#), [YouTube](#), [LinkedIn](#)

Persverzoeken

Voor algemene vragen over Manifesta:
Anna Thornton, Hoofd Communicatie,
Marketing en Publicaties
annathornton@manifesta.org

Voor persvragen vanuit Duitsland:
Kathrin Luz
kl@luz-communication.de

Voor internationale persvragen:
Pickles Widmer & Co.
Maria Cristina Giusti
cristina@picklespr.com

Voor persvragen vanuit Frankrijk:
Nadia Fatnassi
nadia@closeencounters.fr